

Ånstadblåheia vindpark AS
Postboks 55
8501 NARVIK

Vår dato: 06.03.2017
Vår ref.: 201305693-27
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Kjetil Greiner Solberg, kgs@nve.no
Ane Næsset Ramtvedt, aera@nve.no

Godkjenning av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Ånstadblåheia vindkraftverk i Sortland kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til deres oversendelse av 7.2.2017 med detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for Ånstadblåheia vindkraftverk, samt oppdaterte planer av 1.3.2017.

Saken er behandlet med hjemmel i vilkårene for detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) gitt i konsesjon av 5.6.2014, post 6 og 7.

Bakgrunn

NVE meddelte konsesjon til Ånstadblåheia vindkraftverk den 25.5.2012. Konsesjonen ble påklaget til Olje- og energidepartementet (OED), og OED stadfestet konsesjonen i vedtak av 28.8.2013. Etter søknad fra Vesterålskraft Vind AS 6.5.2014 om endret spenning på transformator og jordkabel, ble det utstedt en oppdatert anleggskonsesjon 5.6.2014.

Planen har ikke vært på formell høring. Det ble holdt et høringsmøte med Sortland kommune og Vesterålskraft Vind AS den 9.4.2014 i forbindelse med utarbeidelse av MTA- og detaljplan for prosjektet. I denne sammenheng ble også planlagte veitraseer befart. På møtet informerte NVE om prosessen for behandling av MTA- og detaljplan, og videre oppfølging av prosjektet. Tiltakshaver orienterte om status for Ånstadblåheia vindkraftverk. Sortland kommune var særlig opptatt av god informasjon med hensyn til iskast fra turbinene som er planlagt i nærheten av skianlegget. Etter høringsmøtet stoppet imidlertid planleggingen av Ånstadblåheia vindkraftverk opp, inntil tiltakshaver på nytt tok kontakt med NVE i 2016. På bakgrunn av endringer i prosjektet sammenlignet med planene som forelå i 2014, gjennomførte NVE den 25.10.2016 et nytt høringsmøte med påfølgende befaring. På møtet ble transport og drift av vindkraftverket i nærheten av Storsvannet, som er Sortland kommunes hoveddrikkevannkilde, diskutert. Kommunen opplyste også om at tiltakshaver må søke om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Utkast til MTA- og detaljplan for prosjektet ble oversendt NVE 7.2.2017, og NVE mottok en oppdatert plan 1.3.2017.

Vedtak

Med hjemmel i konsesjonen datert 5.6.2014, post 6 og 7, godkjenner NVE fremlagte detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan for bygging av Ånstadblåheia vindkraftverk i Sortland kommune.

Vårt vedtak forutsetter at fremlagte planer er i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonen.

Vilkår

- NVE skal orienteres om når anleggsarbeidet starter, ved viktige og/eller kritiske faser ved byggearbeidet og når anlegget blir satt i drift.
- Entreprenører skal gjøres kjent med MTA/detaljplan og dette vedtaket.
- Dersom virksomheten avdekker avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Tiltakshaver må på forespørsel kunne fremlegge risikovurdering av iskast og vise hvordan dette er lagt til grunn ved valg av turbinpunkt. Når det gjelder rutiner for varsling av allmennheten, skal rutiner for varsling forelegges og godkjennes av NVE før idriftsettelse av vindkraftverket.

NVE vil følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10.

Det kan fra NVE bli stilt krav om ytterligere detaljering for hele eller deler av anlegget. Slike planer skal godkjennes av NVE.

NVEs vurdering

Detaljplan

Formålet med en detaljplan er å konkretisere utbyggingsplanen for vindkraftverket innenfor det konsesjonsgitte planområdet. Planen skal gi en teknisk beskrivelse av anleggene som skal bygges og eventuelle endringer sammenlignet med utbyggingsløsningen som ble lagt til grunn i konsesjonsprosessen. Detaljplanen er lagt til grunn for miljø-, transport- og anleggsplanen.

Det fremgår av planene at endelig utbyggingsløsning vil bestå av 14 turbiner av typen Vestas 3,6 MW og ha en installert effekt på 50,4 MW. Den konsesjonsgitte løsningen er på 50 MW, men NVE vurderer at endringen ikke er vesentlig og derfor er i tråd med konsesjonen. Det interne veinettet i vindkraftverket vil ha en samlet lengde på om lag 11,2 km.

NVE konstaterer at adkomstveien til Ånstadblåheia vindkraftverk er flyttet lengre øst i Holmstaddalen i den endelige utbyggingsløsningen sammenlignet med den konsesjonsgitte løsningen. Bakgrunnen for endringen er kravet til stigning for transport av turbiner, som ikke var avklart på konsesjonstidspunktet. Samtidig kan den nye adkomstveien benyttes som felles adkomst til både vindkraftverket, transformatorstasjonen og servicebygget, noe som er hensiktsmessig. Det fremgår av MTA at det er inngått avtale med samtlige berørte grunneiere om avståelse av nødvendige arealer for å bygge adkomstveien.

I konsesjonen av 6.5.2014 er det stilt krav om at tiltakshaver må foreta en undersøkelse av naturmangfoldet for adkomstvei og nettilknytning, jf. § 9 i naturmangfoldloven. NVE konstaterer at det er gjennomført en undersøkelse av naturmangfoldet for den nye traseen for adkomstvei, og viser til vurderingen som er gjort under avsnittet «Vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II». På

bakgrunn av den fremlagte informasjonen godkjenner NVE endret adkomstvei til Ånstadblåheia vindkraftverk.

MTA-plan

Formålet med en MTA er å sikre at det tas miljø- og landskapshensyn under bygging og drift av anlegget. Vurderingene i planen skal baseres på miljøinformasjon som har kommet frem i konsesjonsprosessen. Ånstadblåheia Vindpark har fått utarbeidet en egen designmanual for terrengbehandling og landskapstilpasning for Ånstadblåheia vindkraftverk, som ligger som vedlegg til MTA. Designmanualen gir føringer for anleggsarbeid og istandsetting. NVE mener en slik prinsipiell tilnærming er god for prosjekter som strekker seg over store områder der det er vanskelig å gå inn i alle detaljer. Basert på erfaringer fra tidligere prosjekter er NVEs vurdering at gode løsninger oppnås der målet defineres og ikke låses av detaljprosjektering i en tidlig fase.

I konsesjonen til Ånstadblåheia vindkraftverk er det blant annet presisert at MTA skal inneholde en beskrivelse av hvordan man kan begrense drenering av myrområdene mellom Ånstadblåheia og Lafjellet, og at det lille vannet vest for Ånstadblåheia skal bevares. NVE konstaterer at begge disse forholdene er ivarettatt i planene. NVE vil i oppstartsfasen av anleggsarbeidet befare veibygging i myrområdene for å følge opp at de prinsipielle løsningene som er skissert i designmanualen følges.

Etter NVEs vurdering utgjør designmanualen for bygging av Ånstadblåheia et tilstrekkelig verktøy for å sikre gode terrengutforminger i landskapet.

Iskast

Det fremgår av anleggskonsesjonens vilkår nr. 13 at konsesjonær skal foreta en risikovurdering av omfang, sannsynlighet og konsekvens av iskast fra vindkraftverket, redegjøre for tiltak som forhindrer iskast og utarbeide rutiner for varsling av allmenheten i perioder med fare for iskast. Det fremgår av MTA at Nordkraft har gjennomført en studie av iskast. Teoretisk lengde for iskast fra turbinene er beregnet til 204 meter, noe som ifølge Nordkraft innebærer at alpinanlegget ikke vil berøres av iskast fra turbinene. Beregningen beskrives som konservativ. Videre fremgår det at tiltakshaver vil lage driftsrutiner for varsling av allmennheten etter at vindkraftverket er satt i drift.

NVE konstaterer at Ånstadblåheia vindkraftverk skal etableres i et område hvor det må påregnes perioder med ising på turbinene, og at planområdet grenser til et alpinanlegg. Basert på Seiferts formel for iskast, blir teoretisk kasteavstand for vindturbinene i Ånstadblåheia vindkraftverk ca. 320 meter¹. Det finnes foreløpig lite empirisk forskning om iskast fra vindturbiner, men en svensk case-studie fra perioden 2013-2016 viste en maksimal observert iskastlengde på 140 meter². For turbinene i denne studien er den teoretiske kastavstanden ca. 280 meter. Studien viste videre at 75 % av observasjonene av iskast var mellom 20-90 meter fra turbinen.

Det framgår ikke av MTA hvordan Nordkraft har beregnet den oppgitte teoretiske kasteavstanden på 204 meter. NVE viser til at det er tiltakshavers ansvar å ivareta sikkerheten i vindkraftverket, herunder håndtere risiko knyttet til iskast. Vi viser i den forbindelse til vilkår nr. 13 i konsesjonen. Tiltakshaver må på forespørsel kunne fremlegge risikovurdering av iskast og vise hvordan dette er lagt til grunn ved valg av turbinpunkt. Når det gjelder rutiner for varsling av allmennheten, vil NVE sette vilkår om at dette skal legges frem for NVE før vindkraftverket settes i drift.

¹ Seiferts formel: $1,5 \times (D+h)$ hvor D er rotordiameter og h er navhøyde.

² Kilde: http://winterwind.se/wp-content/uploads/2015/08/3_2_13_Lunden_ICETHROWER_-_mapping_and_tool_for_risk_analysis_Pub_v1-1.pdf)

Drikkevann

I konsesjonen av 6.5.2014 er det satt følgende vilkår for drikkevann:

«Konsesjonær skal, i samarbeid med vannverkseier, avklare hvilke eventuelle tiltak som må iverksettes for å sikre drikkevannskilden Storvatnet. Tiltakene skal godkjennes av Mattilsynet og forelegges NVE».

Det fremgår av MTA at vindkraftverket ligger utenfor nedslagsfeltet til Storvannet, som er hoveddrikkevannskilden til Sortland kommune, bortsett fra en liten del av anleggssonen til veien mellom turbin 8 og 9. Det er utarbeidet en risikoanalyse for de planlagte tiltakene i det aktuelle området, og etter dialog med vannverkseier (Sortland kommune) stilles det krav til sikker jobbanalyse av entreprenøren før arbeidene i dette området kan starte. Mattilsynet har i brev av 28.2.2017 godkjent tiltakene som vannverkseier og tiltakshaver har utarbeidet. De gjør imidlertid tiltakshaver oppmerksom på at dersom utbygging av Ånstadblåheia vindkraftverk medfører byggeaktivitet innenfor nedslagsfeltet, for eksempel ved at det bygges anleggsveier, må tiltakshaver på forhånd søke Mattilsynet om tillatelse.

Vurderinger etter naturmangfoldloven kapittel II

Traseen for adkomstvei og nettilknytning ble ikke konsekvensutredet for tema naturtyper og flora på konsesjonstidpunktet. NVE gjennomførte befarings av ny trasé for adkomstvei den 11.9.2013, og traseen ble etter dette undersøkt for naturtyper og flora. Rapporten er sendt inn som en del av MTA- og detaljplanen. NVE konstaterer at den planlagte traseen for adkomstvei er vurdert å ikke få nevneverdige virkninger for naturmangfoldet i det undersøkte området. Det vises blant annet til at området som traseen er planlagt i allerede er påvirket av betydelig menneskelig aktivitet som skogbruk, veibygging, kraftledning og utmarksbeite. På bakgrunn av dette vurderer NVE at traseen for adkomstvei og nettilknytning er i tråd med de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven.

For den øvrige delen av vindkraftverket ble de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven vurdert i konsesjonsbehandlingen. NVE vurderer at den innsendte planen er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonen, og har derfor ikke vurdert tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Et søk i artskart og naturbase viser at det ikke er nye registrerte arter innenfor planområdet, og det er heller ikke avdekket nye forhold gjennom befarings av planområdet.

Den innsendte planen konkretiserer hvordan anlegget skal bygges. Gjennom detaljplanleggingen skal det tas utgangspunkt i lokalisering og driftsmetoder som gir de beste samfunnsmessige resultater, jmf naturmangfoldloven § 12.

Annet

For anlegg for produksjon av elektrisk energi med konsesjon etter energiloven gjelder ikke krav om å utarbeide reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-1. Anlegget må imidlertid avklares mot kommuneplanens arealdel og eventuelle reguleringsplaner, og eventuelt dispensasjonssøkes. I MTA for Ånstadblåheia vindkraftverk fremgår det at tiltakshaver har søkt og fått dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Byggesaksbestemmelsene i plan- og bygningsloven gjelder i det vesentligste ikke for tiltak etter energiloven, jf. byggesaksforskriften § 4-3 første ledd bokstav c. Bestemmelsene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5) og krav til produkter (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift (TEK10) gjelder så langt de passer for tiltak med konsesjon etter energiloven.

Når anlegget er ferdig bygget, skal konsesjonæren sørge for at kommunen får tilsendt nødvendige opplysninger om tiltakets plassering, slik at det offentlige kartverket kan ajourføres, jf.

byggesaksforskriften § 4-3 siste ledd og plan- og bygningsloven kapittel 2 om krav om kartgrunnlag og stedfestet informasjon.

NVE gjør oppmerksom på at tiltakshaver må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Vi ber tiltakshaver underrette grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter. Kopi av vedtaket skal følge underretningen. Kopi av underretningen skal sendes NVE.

NVE forutsetter at tiltakshaver varsler naboer iht. retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2012).

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretningen er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til nve@nve.no.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

BODØ OG OMEGNS TURISTFORENING
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Naturvernforbundet i Nordland
Nordkraft AS v/Jon Ingebrigtsen
Nordkraft AS v/Maria Dahl
Nordkraft AS v/Steffen Henriksen
Nordkraft Vind AS v/Torkjell Lund
Nordland fylkeskommune
Norges Jeger- og Fiskerforbund - Nordland
Norsk Ornitologisk Forening - Nordland
Sortland kommune